

Statens vegvesen

AS Dagbladet
Postboks 1184 sentrum
0107 OSLO

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Haaken Gran - 22073617

Vår referanse:
2010/125783-002

Deres referanse:

Vår dato:
11.10.2010

Online tilgang til Det sentrale motorvognregister - vedtak om tilbaketrekking av tilgang

Vi viser til vårt brev av 17. juni 2010 vedrørende varsel om tilbaketrekking av online tilgang til Det sentrale motorvognregister.

Utlevering av masseopplysninger fra registeret reguleres av personopplysningsloven av 14. april 2000 nr. 31. Etter §§ 8 og 11 kan opplysninger kun utleveres etter nærmere angitte vilkår.

I henhold til retningslinjene kan personopplysningene i Det sentrale motorvognregister brukes til trafikksikkerhetsformål, forskning og forbrukerundersøkelser utført i offentlig regi, samfunnsplanlegging og beredskapsformål. Personopplysningene kan videre brukes til innkreving av skatter, avgifter og gebyrer i tilknytning til motorvogn og til kontroll av slike skatter og avgifter, samt politietterforskning.

Vegdirektoratet har foretatt en revisjon av tilganger til Det sentrale motorvognregister, og funnet ut at Deres tilgang ikke er i tråd med gjeldende retningslinjer.

I etterkant av varslingsbrevet har det innkommet en uttalelse i et felles brev fra Norsk Presseforbund, Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening datert 2. juli 2010 vedrørende Vegdirektoratets revisjon av online tilgangene. Vegdirektoratet legger til grunn at fellesorganisasjonene er å anse som part i saken etter forvaltningsloven § 16, 1. ledd, med tilhørende rett til å uttale seg på vegne av de berørte mediebedriftene.

Vegdirektoratet har i sin revisjon tatt uttalelsen i betraktning og vi vil i det følgende redegjøre for vår vurdering. Uttalelsen ligger vedlagt dette vedtaket.

I ovennevnte uttalelse vises det innledningsvis til personopplysningsloven § 7 som ifølge fellesorganisasjonene, ikke medfører at personopplysningsloven er til hinder for at mediebedrifter mottar persondata til journalistisk bruk.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Vegdirektoratet viser til forarbeidene (jf. Ot. Prp. 92 kapittel 11) som omhandler hvorvidt det skal gjøres unntak fra reglene i personopplysningsloven på bakgrunn av ytringsfriheten. Forarbeidene omtaler på dette området behandlingen av personopplysningene generelt, og må være slik å forstå at de unntakene som gjør seg gjeldende for mediebedrifter, jf. personopplysningsloven § 7, bare er aktuelle for disse virksomhetene som registeransvarlige. Det som er sagt i forarbeidene om dette, kan etter Vegdirektoratet sin vurdering ikke gjøres gjeldende som argument for utlevering av opplysninger fra andre register enn de bedriftene selv er ansvarlige for, så fremt det ikke går frem av den enkelte registeransvarlige sine retningslinjer at opplysningene kan utleveres til journalistisk arbeid.

Fellesorganisasjonene viser videre til personopplysningsloven § 6 som fastslår at loven ikke begrenser innsynsrett etter offentleglova. Det hevdes videre at Vegdirektoratets retningslinjer er ugyldige da de begrenser innsynsrett etter offentleglova.

Vegdirektoratet utleverer, etter begjæring, registrerte opplysninger om eier av motorvogn i henhold til offentleglovas regler om innsynsrett. Masseutlevering av opplysninger, som en online tilgang til registeret innebærer, gir et så omfattende innsyn i informasjon knyttet til et stort antall personer at en mer restriktiv praksis for denne form for innsyn er påkrevet. Vegdirektoratet er derfor gitt en plikt i personopplysningsloven § 11 bokstav b til å regulere hvilke formål registeret skal brukes til, hvorav ovennevnte retningslinjer er utarbeidet. Vi presiserer at det er **måten** informasjonen utleveres på som er regulert, ikke hva slags informasjon som utleveres. Nektelse av online tilgang innebærer ingen sensur i hva som utleveres. Vegdirektoratet er av den oppfatning at en nektelse av online tilgang på ingen måte begrenser innsynsrett etter offentleglova.

Fellesorganisasjonene hevder videre at tilbaketrekking av online tilgang strider mot klare føringer som ligger i offentliglova. Det hevdes i den forbindelse at offentleglova og det grunnlovsfestede offentlighetsprinsippet gir føringer på at mediebedrifter står i en særstilling i forhold til personopplysningsloven. Dette begrunnes videre med at opplysningene i Det sentrale motorvognregister ikke er av sensitiv art, men nødvendig for å utføre oppgaver av allmenn interesse, nemlig journalistikk, noe som er i tråd med personopplysningen § 8 bokstav d. Det vises i den sammenheng til at Folkeregisteret har gitt mediebedrifter begrenset tilgang til deres online register.

Vegdirektoratet bemerker at personopplysningsloven § 11, bokstav b understreker at personopplysninger bare kan brukes til uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet. Statens vegvesen Vegdirektoratet er her gitt en hjemmel til å definere formålet med motorvognregisteret. Formålet med motorvognregisteret fremgår av vårt internkontrollskjema og lyder:

"Opplysningene skal brukes i forbindelse med administrasjon av kjøretøyparken i Norge. Personopplysningene er nødvendige for å sikre at rett kjøretøy blir registrert på rett eier, slik at blant annet avgifter, skatter, og gebyrer ikke blir sendt til feil person. Opplysningene er svært viktige i forbindelse med tollvesenets tvangsinnfordring av årsavgiften som ytterste konsekvens kan medføre trekk i arbeidsinntekten til kjøretøyets eier. "

Ovennevnte formål er meldt inn til Datatilsynet i henhold til personopplysningsloven § 32. Statens registre har forskjellige formål, noe som forklarer at andre systemeiere gir online tilgang til mediebedrifter.

Når det gjelder forholdet til offentleglova forstår Vegdirektoratet anførselen slik at personopplysningsloven skal ses i lys av den nye offentleglova som trådte i kraft av 1. mai 2009 og dens forarbeider (Innst. O. nr 41 (2005-2006)) som tydeliggjør lovgivers hensikt om større åpenhet i den offentlige forvaltningen. Fellesorganisasjonene trekker også frem offentleglova § 10 til støtte for sitt syn.

En online tilgang eller annen offentliggjøring av Det sentrale motorvognregister, innebærer at det til enhver tid kan gjøres direkte oppslag på hvert enkelt kjennemerke og man får tilgang til personopplysninger som kjennemerke, understellsnummer, eiers navn og adresse. Vegdirektoratet forstår offentleglovas "kan" bestemmelse i offentleglova § 10, 3. ledd slik at den ikke innebærer noen plikt til å legge ut Det sentrale motorvognregister på internett i strid med egne retningslinjer som er hjemlet i personopplysningsloven § 11, bokstav b. Den hjemler heller ingen plikt til å gi online tilgang i strid med egne retningslinjer.

Fellesorganisasjonene viser videre til offentleglovas § 9. Etter det Vegdirektoratet forstår, legges det til grunn i uttalelsen at det foreligger en innsynsrett i Det sentrale motorvognregister i sin helhet, i likhet med en innsynsrett i et vanlig saksdokument. Vegdirektoratet vil måtte ta stilling til en innsynsbegjæring som omfatter Det sentrale motorvognregister i sin helhet dersom det kommer en slik søknad. Vegdirektoratet er imidlertid av den oppfatning at det skal skilles mellom direkte tilgang til Det sentrale motorvognregister og innsyn etter offentleglova.

På bakgrunn av det ovennevnte har Vegdirektoratet besluttet å trekke tilbake Deres online tilgang. Det presiseres at tilbaketrekkingen ikke skyldes misbruk av online tilgangen. Frist for tilbaketrekking er satt til 15. januar 2010.

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottagelsen av dette brev, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Kontor for kjøretøyregistrering
Med hilsen

Heidi Øvre
Seksjonssjef

Haaken Gran

1 vedlegg